

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN

S P R A W O Z D A N I E

Z DZIAŁALNOŚCI

ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

ZA 2020 ROK

ORAZ

Z REALIZACJI

„PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN
NA LATA 2016 – 2025”

Kościan, 12 lutego 2021 r.

I. PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz..2050 ze zm.).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U . Nr 209, poz. 1245).
6. Uchwała Nr XXX/323/18 Rady Miejskiej Kościana z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
7. Zarządzenie Nr 167/19 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 2 listopada 2019 r. w sprawie w sprawie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Zarządzenie Nr 168/19 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 2 listopada 2019 r. w sprawie Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Kościan
9. Umowa partnerska o współpracy z dnia 01 września 2011 r. zawarta pomiędzy Gminą Miejską Kościan a instytucjami, o których mowa w art. 9 a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.
10. Uchwała nr XII/136/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016 - 2025”.

II. SKŁAD ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO.

1. Przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie (3 osoby).
2. Przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Kościanie.
4. Pedagog placówki oświatowej w Kościanie.
5. Kurator sądowy Sądu Rejonowego w Kościanie.
6. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Kościanie.
7. Przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie.
8. Przedstawiciel Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kościanie.

III. CELE FUNKCJONOWANIA.

1. Rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, oparte na współpracy profesjonalnych służb i instytucji zajmujących się problemem przemocy.
2. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań profilaktyczno-edukacyjnych na terenie miasta Kościana.

IV. REALIZOWANE ZADANIA.

1. Integrowanie i koordynowanie działań służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
3. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
4. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Wypracowanie metodyki pracy z ofiarami i sprawcami przemocy.
6. Profesjonalne wspieranie merytoryczne rodziny w rozwiązywaniu stanu kryzysowego związanego z przemocą.
7. Monitorowanie sytuacji rodziny do rozwiązania problemu przemocy.
8. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
9. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
10. Opracowanie wieloletniej strategii przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
11. Monitorowanie i ewaluacja programu.
12. Sporządzanie sprawozdań i statystyk z działań prowadzonych w danym roku.

V. SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE O FUNKCJONOWANIU ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I PRACY GRUP ROBOCZYCH W 2020 R.

1. Zgodnie z art. 9 a pkt. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie planowano zorganizowanie co najmniej 4 spotkań, w każdym kwartale 2020 roku.
2. Termin pierwszego posiedzenia wyznaczono na dzień 31 marca 2020 r. planując m. innymi następujące tematy:
 - 1) przyjęcie planu pracy Zespołu Interdyscyplinarnego na 2020 r.,
 - 2) omówienie projektu sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych w roku 2019.

Po wydaniu rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego i związanego z tym ograniczenia funkcjonowania instytucji na terenie kraju, dnia 19 marca 2020 r. odwołano spotkanie drogą telefoniczną.
3. Dnia 27 kwietnia 2020 r. przekazano Panu Piotrowi Ruszkiewiczowi – Burmistrzowi Miasta Kościana sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych za rok 2019. Sprawozdanie było przedmiotem dyskusji na posiedzeniu Rady Miejskiej Kościana w dniu 14 maja 2020 r.
4. W dniu 8 września 2020 r. odbyło się posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, na którym omawiano m. innymi:
 - 1) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i organizacji Grup roboczych w sytuacji zagrożenia COVID-19, w tym zastosowanie „Instrukcji dotyczącej sposobu organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup roboczych oraz realizacji procedury „Niebieska karta” oraz dla pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze w związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2”, przekazaną przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dnia 30 marca 2020 r.
 - 2) sposób prowadzenia i wymiany dokumentacji w czasie trwania epidemii,

- 3) zmianę składu Zespołu Interdyscyplinarnego w 2021 r. z uwagi na ustanie stosunku pracy przewodniczącej i zastępcy przewodniczącej Zespołu,
- 4) ograniczenia w realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z uwagi na stan zagrożenia epidemicznego.
5. Dalsze ograniczenia w funkcjonowaniu instytucji uniemożliwiły zorganizowanie kolejnych spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.
6. Pracę Grup roboczych organizowano w 2020 r. zgodnie z cyt. wyżej „Instrukcją” tj.
 - 1) ograniczono do niezbędnych zadania, wykonywane za pomocą zdalnych środków komunikacji telefonicznej lub elektronicznej,
 - 2) ustaleń dotyczących sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty” dokonywano między członkami Grup roboczych drogą telefoniczną,
 - 3) wyznaczano opiekuna osoby doznającej przemocy oraz opiekuna osoby stosującej przemoc,
 - 4) w sytuacjach szczególnych realizowano wizyty w miejscu zamieszkania rodzin doświadczających przemocy z zachowaniem zaostrożonych zasad bezpieczeństwa sanitarnego,
 - 5) w przypadku podejrzenia eskalacji przemocy zgłaszano konieczność interwencji policji.
7. Grupy robocze, tworzone dla rozwiązywania problemów związanych z przemocą domową, w indywidualnych przypadkach podejmowały działania polegające na:
 - 1) diagnozowaniu problemu przemocy w rodzinie,
 - 2) wypracowaniu metodyki pracy z ofiarami i sprawcami przemocy,
 - 3) działaniu interwencyjnym, nakierowanym na ochronę ofiar przemocy,
 - 4) profesjonalnym wspieraniu merytorycznym rodziny w rozwiązaniu stanu kryzysowego związanego z przemocą,
 - 5) monitorowaniu sytuacji rodziny do rozwiązania problemu przemocy.
8. Pracę Grup roboczych w ujęciu statystycznym oraz działania podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy w 2020 r. ilustrują tabele.

Tabela 1. Interwencje kryzysowe - procedura „Niebieskiej Karty”

L.p.	Temat	Liczba w 2019	Liczba w 2020	Dynamika % (4:3)
1	2	3	4	5
1.	„Niebieskie Karty - założone ogółem, w tym przez:	73	76	104,1
	1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie i inne OPS,	2	1	50,0
	2) Komendę Powiatową Policji w Kościanie,	62	66	106,4
	3) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościanie,	0	1	-
	4) placówki oświatowe,	1	1	100,0
	5) placówki służby zdrowia.	8	7	87,5
2.	„Niebieskie Karty” założone bez zgody ofiar.	2	1	50,0
3.	Ustanie przemocy w rodzinie po założeniu „Niebieskiej Karty”.	45	31	68,9
4.	Zakończenie procedury „Niebieskiej Karty”.	80	44	55,0
5.	Liczba aktualnie otwartych NK na dzień 31.12.2020 r.	40	50	125,0

Tabela 2. Ofiary i sprawcy przemocy.

L.p.	Temat	Liczba w 2019	Liczba w 2020	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ofiary przemocy - ogółem, w tym: 1) kobiety, 2) mężczyźni, 3) dzieci	87 63 12 12	99 55 9 35	113,8 87,3 75,0 291,6
2.	Ofiary przemocy powyżej 60 roku życia.	12	8	66,6
3.	Ofiary przemocy – osoby niepełnosprawne.	20	12	60,0
4.	Sprawcy przemocy – ogółem, w tym: 1) kobiety, 2) mężczyźni	77 8 69	77 11 66	100,0 137,5 95,6

Tabela 3. Spotkania Grup Roboczych.

L.p.	Temat	Liczba 2019 r.	Liczba 2020r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Spotkania Grup Roboczych.	203	136	66,9
2.	Uczestnicy Grup Roboczych: 1) pracownicy socjalni, 2) przedstawiciel KPP, 3) przedstawiciel MKRPA, 4) pedagodzy, 5) prawnik, 6) przedstawiciel służby zdrowia, 7) kuratorzy, 8) przedstawiciel PCPR, 9) asystent rodziny, 10) psycholog, 11) inne osoby (np. mediator).	210 211 156 32 0 2 6 1 5 6 0	132 128 82 29 0 0 10 1 10 0 0	62,8 60,6 52,5 90,6 - - 166,6 100,0 200,0 - -
3.	Ofiary przemocy lub ich przedstawiciel.	90	71	78,8
4.	Sprawcy przemocy.	51	33	64,7

Tabela 4. Działania podejmowane przez Grupy Robocze.

L.p.	Temat	Liczba w 2019 r.	Liczba w 2020 r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	W stosunku do ofiar przemocy i ich rodzin : 1) pomoc finansowa, 2) bezpłatne posiłki w szkołach i przedszkolach, 3) paczki żywnościowe, 4) odzież,	15 2 0 5	17 10 2 3	113,3 500,0 - 60,0

	5) skierowanie do psychologa,	34	29	85,2
	6) skierowanie do prawnika,	23	35	152,1
	7) skierowanie do pedagoga,	9	12	133,3
	8) skierowanie do grupy wsparcia,	4	1	25,0
	9) wprowadzenie do rodziny asystenta,	2	2	100,0
	10) systematyczne wizyty dzielnicowego w rodzinie,	238	237	99,5
	11) objęcie dziecka pomocą psychologiczno - pedagogiczną,	9	20	222,2
	12) skierowanie na bezpłatne badanie lekarskie,	0	1	-
	13) skierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej,	0	2	-
	14) odebranie dziecka zagrożonego i umieszczenie w innej rodzinie,	0	0	-
	15) wsparcie mediatora.	0	0	-
2.	W stosunku do sprawców przemocy:			
	1) skierowanie do MKRPA,	26	28	107,6
	2) zmotywowanie do podjęcia terapii lub leczenia odwykowego,	24	30	125,0
	3) skierowanie do psychologa,	20	22	110,0
	4) rozmowy interwencyjne,	69	87	126,0
	5) skierowanie sprawy do Prokuratury,	10	5	50,0
	6) współpraca ze sądem,	9	10	111,0
	7) skierowanie sprawy na Policję.	0	0	-

Tabela 5. Działania sądu wobec sprawców przemocy.

L.p.	Temat	Liczba w 2019 r.	Liczba w 2020 r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ograniczenie władzy rodzicielskiej.	0	3	-
2.	Pozbawienie władzy rodzicielskiej.	0	0	-
3.	Zobowiązanie do podjęcia leczenia lub terapii.	10	15	150,0
4.	Wydanie nakazu eksmisji z domu.	0	0	-
5.	Wydanie wyroku o karze pozbawienia wolności w zawieszeniu.	0	1	-
6.	Ustanowienie kuratora.	0	3	-
7.	Zasądzenie alimentów.	3	0	-
8.	Objęcie sprawcy programem korekcyjno – edukacyjnym	0	0	-
9.	Zakaz zbliżania się sprawcy do ofiary.	0	1	-
10.	Wydanie wyroku o karze pozbawienia wolności.	0	0	-

9. Wydatki ponoszone na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych pokrywane są z budżetu Gminy Miejskiej Kościan w części pozostającej w dyspozycji dyrektora Ośrodka. W 2020 r. **koszt obsługi** Zespołu Interdyscyplinarnego wyniósł **69.730,35 zł** i był wyższy od kosztu z roku 2019 o 117,91 zł (dyn.100,2 %).

VI. REALIZACJA CELÓW „PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2016 - 2025”.

Realizacja zadania własnego gminy nakierowanego na tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przebiegała w oparciu o:

- diagnozę problemu przemocy w rodzinie przeprowadzoną na terenie miasta Kościana w 2016 r.,
- cele szczegółowe „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”.

1. Cel 1. „Zapewnienie skutecznej i profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy”

- 1) prowadzono Zespół Doradztwa Rodzinnego, świadczący pomoc psychologa, prawnika, pedagoga ofiarom przemocy,
 - a) do skorzystania z porad ww. specjalistów motywowano 76 osób. Z porad skorzystało w 2020 r. 11 ofiar przemocy i 28 członków ich rodzin,
 - b) wskazywano instytucje udzielające pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz motywowano do podjęcia terapii lub leczenia odwykowego. W 2020 r. wydano 28 skierowań do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz motywowano do terapii 30 osób.
- 2) w Klubie Integracji Społecznej tworzone grupy wsparcia dla osób doznających przemocy. W ramach „Akademii świadomego rodzica” udzielono wsparcia 14 rodzicom bądź opiekunom oraz pośrednio ich rodzinom liczącym 37 osób. Przeprowadzano rozmowy ze wszystkimi osobami doznającymi przemocy,
- 3) skierowano asystentów rodziny do 2 środowisk dotkniętych zjawiskiem przemocy. Aktualnie z pomocy asystentów korzysta 6 rodzin z problemem przemocy,
- 4) udzielono pomocy materialnej 17 osobom, w tym 10 dzieci finansowano obiady w szkołach lub przedszkolach,
- 5) informowano o miejscach i instytucjach udzielających wsparcia ofiarom przemocy,
- 6) monitorowano sytuację rodzin dotkniętych problemem przemocy.

2. Cel 2. „Zmiana postaw społecznych, uwrażliwianie na temat zjawiska przemocy”.

- 1) rozpowszechniano ulotkę informacyjną o instytucjach wspierających i udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie (szkoły, przychodnie, urzędy itp.),
- 2) współpracowano z pedagogami szkolnymi w zakresie podnoszenia wiedzy o problemie przemocy w rodzinie,

3. Cel 3. Sprawne diagnozowanie zjawiska przemocy.

- 1) współpracowano z różnymi instytucjami w sytuacji podejrzenia wystąpienia przemocy w rodzinie (wymiana informacji o podejrzeniu stosowania przemocy, tworzenie Grup roboczych i zapewnienie rodzinom wsparcia),
- 2) podnoszono kwalifikacje kadr zajmujących się zjawiskiem przemocy, w tym:
 - superwizja grupowa dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowana przez Fundację PCPS – Poznańskie Centrum Profilaktyki Społecznej na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach realizacji zadania z zakresu zdrowia publicznego./Udział wzięło 9 osób,
 - szkolenie pn. „W jaki sposób prowadzić dokumentację z procedury „Niebieskie Karty” w trakcie trwania epidemii”. Udział wzięła 1 osoba.

4. Cel 4. Oddziaływanie na sprawców przemocy.

- 1) motywowanie sprawców przemocy uzależnionych od alkoholu do zachowania abstynencji,
- 2) kierowanie osób uzależnionych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) wskazywanie instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym.

VII. WNIOSKI.

1. Analiza pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych pozwala sformułować następujące wnioski:
 - 1) w roku 2020 r. zwiększyła się liczba spraw wszczętych w związku z wdrożeniem procedury „Niebieska Karta” o 3 (dynamika 104,1 %). Prowadzono postępowanie w sprawie 95 Kart,
 - 2) odnotowano zdecydowanie mniej sytuacji „zamknięcia” Niebieskiej karty (dynamika 68,9 %).

W ocenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych przyczyną takiej sytuacji był stan zagrożenia epidemiologicznego, utrudniający dotarcie do środowisk i potwierdzenie przesłanek uzasadniających zakończenie procedury,
 - 3) sytuacja zagrożenia Covid-19 nie ograniczyła kontaktów z osobami doznającymi przemocy; kontakty osobiste zastąpiono komunikacją teleinformatyczną. Wymiana informacji o sytuacji rodziny odbywała się tą samą drogą,
 - 4) w wyniku działań interwencyjnych i merytorycznego wsparcia środowisk dotkniętych przemocą odnotowano ustanie przemocy w 31 rodzinach, co można uzasadnić:
 - a) większą skutecznością i wykorzystaniem potencjału różnych instytucji uczestniczących w rozwiązywaniu problemu przemocy,
 - b) zwiększeniem poczucia bezpieczeństwa osób poszkodowanych i ograniczenie poczucia bezkarności sprawców przemocy,
 - c) wykorzystaniem nowych instrumentów w zwalczaniu zjawiska przemocy (koordynacja działań instytucji, kierowanie do psychologa, kierowanie spraw o stosowaniu przemocy na policję i do prokuratury itp.),
 - d) zwiększenie poczucia wzajemnego, profesjonalnego wsparcia służb i instytucji, uczestniczących w rozwiązywaniu problemu przemocy.

2. Analiza badanych przypadków przemocy nadal wskazuje na „nieuświadamianą przemoc”, tj. zachowania w sferze psychicznej, ekonomicznej, a nawet fizycznej, które w powszechnej świadomości nie są traktowane jako przemoc domowa. Stąd potrzeba kontynuowania i wdrażania nowych przedsięwzięć nakierowanych na edukację i profilaktykę w zakresie przemocy w rodzinie, przy zaangażowaniu podmiotów, działających w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej (lokalne instytucje publiczne, placówki oświatowe, służba zdrowia i organizacje pozarządowe).
3. W ocenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych program ochrony ofiar przemocy, obejmujący działania terapeutyczne, poradnictwo, pomoc finansową itp., realizowany jest w sposób prawidłowy, jednakże występują nadal trudności w realizacji działań wobec sprawców przemocy. W systemie zapobiegania zjawisku przemocy brak skutecznych narzędzi oddziaływania na sprawców.

Kościan, 2021 – 02 – 15

Opracował:
M. Lubińska

Kościan,

Ldz.....

Szanowny Pan

Piotr Ruszkiewicz

Burmistrz

Miasta Kościana

Dotyczy: ***sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego
ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2020.***

Zgodnie z art. 9 a, ust.9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) oraz na podstawie pkt X „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016 – 2025” , stanowiącego załącznik do uchwały nr XII/136/16. Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. przekazuję w załączeniu sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2020.

Z poważaniem

